

Anita Välkki -levy

Teksti: Jenni Lättilä

Anita Välkin tytär Raija Leikola ja Usko Aron tytär Ulla Nordgren levyjulkaisutilaisuudessa.

Anita Välkki -seura julkaisi torstaina 24.5.2012 Fuga-levymerkillä kokoelman Anita Välkin ennen julkaisemattomia äänityksiä. Mukana levyllä on Toivo Kuulan lauluja, kaksi numeroa Verdin Requiemistä, Verdin ja Puccinin suosikkiaarioita sekä kolme kohtausta Richard Wagnerin *Valkyyria*-oopperasta.

Levyjulkaisutilaisuudessa Töölön kirjaston Mika Waltari -salissa puhui seuran puheenjohtaja Seija Silventoinen.

- Tämä on meille ilon päivä! Tätä levyä on odotettu vuosia, ellei suorastaan vuosikymmeniä, ja se on ollut seuramme ykkösvaihtoehtona sen perustamisesta asti, iloitsi Silventoinen.

Äänitykset on alun perin tehty Suomen ja Ruotsin yleisradioille sekä BBC:lle, mutta alkuperäisiä kantanauhoja ei valitettavasti enää ollut tallella. Levyllä kuultavat nauhoitteet ovat osin kotoisin Anita Välkin ja hänen puolisonsa, viulisti ja kapellimestari Usko Aron omasta arkistosta, osin seuran aktiivien löytämiä, ja levyyn Wagner-levytysten nauhat on löydetty Suomen Wagner-seuran kautta. Äänenlaatu on paranneltu nykYTEKNIIKAN keinoin, mistä on vastannut levyyn koostanut Antti Terävä.

- Levy on sikäli historiallinen, että tässä ensimmäistä kertaa suomalainen naislaulaja laulaa levyllä Turandotia ja Brünnhildea, Terävä toteaa.

Levyjulkaisutilaisuudessa oli läsnä noin 30 henkeä, heidän joukossaan Anita Välkin tytär Raija Leikola perheineen, Usko Aron tytär Ulla Nordgren, Anitan entiset oppilaat Airi Tokola, Heli Veskus, Ritva-Liisa Korhonen ja Margit Westerlund. Saimme kuulla levyiltä otteita, kuten *Vissi d'arte*, *Hojotoho!* sekä *O don fatale*, minkä lisäksi kohotettiin malja Anitan kunniaksi.

Lyhyessä mutta lämpimässä tilaisuudessa kuultiin muutamia mielenkiintoisia anekdoot-

teja sopraanolegendan elämästä. Margit Westerlund kertoi Amerikassa asuneen tätinsä muistelleen, kuinka New Yorkissa oli kuulunut kymmenen korttelin päähän näyttämön takaseinän läpi, kun Anita Välkki oli laulanut Brünnhildea Metropolitanissa. Anitan kuuluisalla hojotohooalla oli käyttöä koto-Suomessakin: kun Anita oli myöhään illalla päättänyt lähteä miehensä ja tyttäriensä kanssa kyläilemään baritoni Usko Viitasen saarimökillä, laulajakollega oli onnistuttu herättämään jo kaukaa ulapalta käsin valkyrian taisteluhoodolla.

- Samoin Anita herätti mökillä minut ja mieheni hojotohooa laulamalla kaukaa polun toisesta päästä, kun nukuimme saunamökissä, nauroi Ulla Nordgren.

Myös Anita Välkin oppilaat muistelivat opettajaansa lämpimästi ja iloitsivat levyyn julkaisemisesta:

- Sääli, ettei levyä saatu aikaiseksi vielä Anitan eläessä, pahoitteli Airi Tokola, mutta Margit Westerlund arveli, että Anita olisi luultavasti yrittänyt vaatimattomana luontena toppuutella levyyn julkaisua: "Ääh, mitäs noista vanhoista!" Kuitenkin Anita Välkki muisteli mielellään ja kiitollisena kansainvälistä uraansa ja muusikkokollegoitaan, oppilaat kertovat.

Nyt levyllä kuultavat äänitteet oli mahdollista julkaista tässä vaiheessa siitä syystä, että niitä koskeva viidenkymmenen vuoden tekijänoikeuden suoja-aika oli juuri kulunut umpeen. Materiaalia vapautuu tekijänoikeuksista pikkuhiljaa, joten levyjä voidaan odottaa julkaistavan lisää sitä mukaa, kun nauhoitteiden julkaisuoikeuksia saadaan.

- Seuraavalla levyllä luultavasti kuullaan *Tristania ja Isoldea*, Airi Tokola vihjaa.

Historiallisten äänitteiden digitointi ja uudelleenmasterointi on usein tasapainoteltua nauhoitteen kohinan ja lopputuloksen luonnollisuuden välillä: tällä levyllä on ilmeisen haasteellisista raakamateriaaleista onnistuttu työstämään varsin kuunneltava CD-levy. Ensimmäisenä soivat Toivo Kuulan yksinlaulut ovat ehkä aavistuksen liiankin käsiteltyjä ja siloteltuja, ja orkesteriään-

"Vissi d'arte", first CD by Anita Välkki released by Fuga label is available from Fuga record store on the Helsinki Music House starting from 24th May 2012, and from the web store <http://www.fuga.fi>. The record will be made available through re-sellers and through the Anita Välkki Society in some weeks.

tyksissä kuuluu taustalla paikoin metallinen särö, mutta historialliselle äänitteelle mielellään sallii joitakin äänenlaadun epätäydellisyyksiä, kunhan levy vain dokumentoi laulajan ja hänen musiikkinsa.

"Vissi d'arte" on kuitenkin enemmän kuin pelkkä historiallinen dokumentti: tällä levyllä laulaa suuri, ainutlaatuinen laulajatar oman äänellisen kehityksensä huipulla. Vuonna 1962 Göteborgissa äänitetty *Turandot'n In questa reggia* ja Lontoossa vuonna 1961 äänitetty näytteet Valkyyriasta paljastavat Anita Välkin upean, vaivattomana soivan äänen ja laulutavan, joka on hämmästyttävän nykyaikainen tyyliltään ja vapaa idiosynkrastisista vanhanaikaisuuksista. Ja todella: kuuluisa "Hojotoho!" on nykylaulajille jäljittelemisen arvoinen, nautittava suoritus!

"Vissi d'arte", ensimmäinen Anita Välkille omistettu cd-julkaisu Fuga-levymerkillä on saatavissa 24.5.2012 lähtien Fugan toimipisteestä Helsingin Musiikkitalon pääaulasta sekä verkkokaupasta: www.fuga.fi. Levy on lähiviikkoina saatavissa myös muilta jälleenmyyjiltä Suomessa sekä Anita Välkki -seuran kautta.

Anita Välkin oppilaita: Heli Veskus, Airi Tokola, Ritva-Liisa Korhonen ja Margit Westerlund.